

Anbefalinger vedr. lovforslag om udvidet producentansvar på plastprodukter

Resumé af høringsvar fra Danmarks Naturfredningsforening, Oceana, Plastic Change, Rådet for Grøn Omstilling og WWF Verdensnaturfonden vedr. Lovforslag om udvidet producentansvar på plastprodukter. Vores fulde høringsvar kan findes [her](#).

Udvidet producentansvar, der understøtter reduktion af engangsprodukter og fremmer genbrug

Implementering af udvidet producentansvar på engangsprodukter er et af de centrale virkemidler til at realisere formålet med [EU's engangsplastdirektiv](#): at reducere mængderne af engangsplastik, der havner i miljøet, og særligt i havmiljøet.

Engangsplastprodukter efterlader ikke alene et ressourceaftryk i produktionsfasen, men har også en særlig tendens til at havne i naturen netop fordi de er designet til at blive *brugt én gang* og i kort tid, og ofte er i letvægtsmaterialer, der anvendes 'on-the-go'.

Engangsplastdirektivet tager udgangspunkt i EU's affaldshierarki, hvor affaldsforebyggelse og genbrug prioriteres højest, og sigter på at fremme "cirkulære tilgange, der giver bæredygtige og giftfrie genbrugsprodukter og genbrugssystemer højere prioritet end engangsprodukter".

Det er derfor helt afgørende, at det udvidede producentansvar på engangsplast i Danmark indrettes på en måde, der sikrer **reduktion** i brugen af engangsprodukter og fremmer **genbrugelige** alternativer. Dette bør være den overordnede ambition med lovforslaget og det styrende princip i den efterfølgende implementering af ordningen.

Vores anbefalinger til lovforslaget er derfor:

- **Sæt bindende nationale reduktions- og genbrugsmål**

Lovforslaget er en bemyndigelseslov, som i vidt omfang overlader det til ministeren at træffe beslutning om den egentlige indretning af det udvidede producentansvar. Der er derfor behov for at rammesætte denne bemyndigelse og politisk fastsætte konkrete mål for den efterfølgende implementering af ordningen. **Vi anbefaler derfor følgende klare reduktions- samt genbrugsmål for det udvidede producentansvar på engangsplast:**

- **Engangs-drikke- og fødevarer beholdere** skal reduceres med **50 % i 2025 og 80 % i 2030** med et endeligt mål om **fuld udfasning** af alle drikke- og fødevarer beholdere til engangsbrug.
- **Engangs-indpakningsposer og -folier (til chips, slik o.lign.) og vådservietter** skal reduceres med **25 % i 2025 og 50 % i 2030**.
- **80 % af alle drikke- og fødevarer beholdere, der sættes på markedet i 2030 skal være genbrugelige.**

- **Indfør graduerede miljøbidrag for kollektive ordninger, der fremmer genbrug**

Lovforslaget gør det muligt at pålægge kollektive ordninger pligt til at graduere de finansielle bidrag fra producenter og importører af engangsplastprodukter, hvilket er positivt, da dette kan være en måde at fremme miljøhensyn. I lovforslaget lægges der imidlertid udelukkende op til, at de modulerede gebyrer skal fremme *genanvendeligheden* af engangsplastprodukter, og der nævnes intet om genbrug og genbrugssystemer. Det er dog helt afgørende, at de modulerede gebyrer indrettets på en måde, så de i tråd med EU's affaldshierarki forebygger mængderne af produkter, der bliver til affald, og fremmer produkter, der er designet til at blive brugt igen og igen: **Vi anbefaler derfor, at de modulerede bidrag indrettes således, at der kræves et højere bidrag for alle produkter, der udelukkende er designet til**

engangsbrug. Bidraget skal gælde for alle engangsprodukter, uanset materiale, så uhensigtsmæssig substitution med engangsprodukter af andre materialer undgås.

- **Dækning af fulde omkostninger og pulje til innovation af nye løsninger**

Hvis det udvidede producentansvar skal have en reel miljøeffekt, skal de ansvarlige producenter have et økonomisk incitament til at mindske mængderne af produkter, der ender som affald og i stedet designe produkter og udvikle nye forretningsmodeller med henblik på genbrug og genanvendelse. Det er derfor vigtigt, at de omkostninger, producenterne skal afholde, reelt dækker de fulde omkostninger forbundet med oprydning og affaldshåndtering. **Vi fraråder derfor, at der indføres en bagatelgrænse for producenter, der omfattes af ordningen.**

Det udvidede producentansvar i Danmark bør samtidig indrettes, så producenterne også forpligtes til at understøtte forsknings- og innovationstiltag, der fremmer design til genbrug og udvikling af genbrugsløsninger og -systemer. **Vi anbefaler derfor, at producentansvarsordningen indbefatter oprettelse af en årlig pulje til at understøtte forsknings- og udviklingsprojekter.**

Producentansvar for fiskeredskaber, der indeholder plast, bør omfatte oprydningsomkostninger

Lovforslaget implementerer ligeledes engangsplastdirektivets krav, om at der etableres udvidet producentansvar for fiskeredskaber, der indeholder plast. Ordningen bygger på princippet om, at forureneren betaler, men lovforslaget lægger udelukkende op til, at producenter af fiskeredskaber skal dække omkostninger vedrørende særskilt indsamling, oplysning og data for de produkter, der markedsføres i Danmark, mens de undtages fra oprydningsansvaret og omkostningerne forbundet hermed.

Tabte fiskeredskaber (spøgelsesnet), der indeholder plast udgør en af de værste former for forurening i havet, da de kun bliver nedbrudt gradvist og medvirker til forurening med mikroplastpartikler, og samtidig udgør en alvorlig trussel for dyrelivet til havs. **Vi anbefaler derfor, at oprydningsansvar og omkostninger forbundet med oprydning af tabte fiskeredskaber omfattes af det udvidede producentansvar for fiskeredskaber, der indeholder plast.**

Vi anbefaler samtidig en forbedret mærkning af fiskeudstyr for at sikre en bedre egenkontrol og indberetning af tabt udstyr, samt en udfasning af brugen af dolly ropes.

Baggrund:

Direktiv om reduktion af visse plastprodukters miljøpåvirkning (EU) 2019/904 (engangsplastdirektivet) trådte i kraft i juli 2019, og har til formål at bekæmpe forurening fra engangsplast og fiskeredskaber, da disse er de hyppigst forekomne på europæiske strande: 80-85 % af al marint affald på europæiske strande er plastik, heraf er 49 % engangsplastprodukter og 27 % fiskeredskaber, der indeholder plast.

Direktivet har ligeledes til formål at fremme cirkulær økonomi med udgangspunkt EU's affaldshierarki, som i prioriteret rækkefølge angiver de miljømæssigt bedste løsninger på affaldshåndtering, og som placerer forebyggelse af affald øverst i hierarkiet, efterfulgt af genbrug og dernæst genanvendelse, og til sidst anden nyttiggørelse og bortskaffelse.

Direktivet indeholder forskellige tiltag til reduktion af engangsplastprodukter herunder implementering af ordninger for udvidet producentansvar for produkterne: drikkevarer beholdere, drikkebægre, fødevarer beholdere, indpakningsposer og – folier, letvægtsplastbæreposer, vådservietter, balloner og filtre til tobaksvarer af engangsplast samt fiskeredskaber, der indeholder plast. Engangsplastprodukter omfattet af direktivet gælder også dem, der er biobaserede og/eller bionedbrydelige eller komposterbare, samt produkter fremstillet af forskellige materialer, såsom plastbelagt papir eller kartoner af plast.